

Fantastinen matka

Teemu Toppinen esitelmöi monimediallisesti Suomen Filosofisen Yhdistyksen tammikuuisessa Hyve-kollokviossa.

Poika huutaa yöllä, mutta onneksi mies ei voi imettää. Kello soi 6.00. Taivas on harmaa, eikä tähteä näy, mutta silti on lähdettävä. Pikakävelyä asemalle. Uuden tunnelin suulla automaatti toimii, muttei vastavuoroisesti. Juoksua ihmistiskille. Aikaa on

vielä useita minutteja. Samalla voi kysyä, käykö vanhaksi mennyt opiskelijakortti. Käy se.

Juna saapuu perille aikataulussa. Eihän ole lunta. Sataa jäätävää sadetta. Yliopisto on tyhjä. Sieluton ja hengetön se on, joten otan pahan kahvin. Se ei muuta tilannetta. Ammattifilosofoja ei vieläkään missään, ovet ovat lukossa, käytävät kajahtelevat askelistani autioina. Onko paikka väärä, tai aika? Teinkö huk Kareissun? Vahtimestari opastaa ystävällisesti, että Helsingin yliopisto muodostuu useammasta talosta. Olen unohtanut Rylen opetukset.

Kirkkokatu on yllättävän pitkä. Missaan I. Niiniluodon. Harmittaa. Pidän etymologiasta. S. Knuutilan prosodia muistuttaa erehdyttävästi E. Saarisen puhetta. ”Hyve” on päivän sana. *Eudaimonia* on kääntynyt ajoittain myös ”onnelisuudeksi”. ”Kukoistus” kallistuu liiaksi puutarhanhoidon suuntaan. YK usuttaa jäsenmaitaan tutkimaan subjektiivista onnentunnetta. Kattaiselta kannattaa pyytää rahoitusta. *World Database of Happiness* kertoo, että 7,9 on suomalaisen onnen keskiarvo. Luvut naurattavat filosofoja. Vastavuoroisesti johtava onnellisuustutkija Ruut Veenhoven ei ole antanut heidän määreilleen juurikaan arvoa. Robert Nozick taas kuulemma väittää, ettemme vaihtaisi todellista elämäämme medikaaliseen autuuteen. Knuutila on filosofisesti vaivaantunut. Joka tapauksessa hyveetiikka on paras oppi ja Matti Nykänen väärässä: elämä on *praksista*. Elämän merkitys on toiminnassa itsessään.

Johtavat viisaudenystävät puhuvat fiksua ja liian pitkään. Ei jää aikaa kysymyksille vaan pitää kii ruhtaa seuraavaan esitelmäklusteriin. Huoneessa on vanhanaikainen käännettävä liitutaulu. Se on kaunis. Ja epäkäytännöllinen. Ja pieni. Videotykki ei löydä tietokonetta. Paikalle

tuodaan lisää tuoleja, enempää ei ole lupa tuodakaan. Joku tuo silti. Vahtimestari saa kuvan näkymään valkokankaalla. Keskeytynyt esitelmä alkaa uudelleen. Jälleen kuva katoaa. Esitelmöijä jatkaa voimapointittia ja sanoo, ettei pelkkään E[a]rnestinimisyyteen pohjaava rakkaus ole aitoa. ”Puhu aina totta, paitsi jos joku valehtelee, jolloin huijaa niin paljon kuin kykenet” ei kelpaa moraalissäännöksi.

Aikoinaan Uuno Saarnio analysoi käsitteitä nelipaikkaisiksi toisen kertaluvun formaaleiksi relaatioiksi. Kieli asettuu meidän ja käsitteiden väliin, mutta onneksi logiikka auttaa: yksikön ensimmäisen persoonan imperatiivi puuttuu luonnollisesta kielestä. Selviää myös, että *Menon*-dialogin osallistujat ovat mahdollisimman epäkompetentteja filosofoja. *Valtion* tyrannikuvaus on hienoin kohta dialogeissa.

”Hyve” on hyvä sana. Ei liian erityinen, ja osallistujat puhuvat asiasta, Aristoteleesta, Platonista ja muusta.

Illalla tapaan helsingistyneitä kotipitäjän tuttuja. Se on mukavaa. Aamulla metron ikkunasta näkyy historiattomia lähiöitä. Talot tippuneet taivaalta kuin suunnattomat tipat. Sataa jäätävää sadetta. Päätän, etten halua koskaan asua Helsingissä. Taas esitelmää. Yhden jälkeen saan kiitosta, kun nostan pudonneen kahvikupin. Vitsailen sen olevan ”vain hyveellinen teko”. Vitsailu loppuu lyhyeen, kun uusi esitys alkaa. Puutarhanhoidon hyve. Hyveet ympäristöetiikassa. Naisurheilijan hyveet. Ja niin edelleen.

Paikkani on junan vihoviimeisessä päädyssä, mutta suuntaan ravintolavaunuun. Napin painallus avaa automaattioven. Vaunujen välitilassa voi kuvitella olevansa avaruusaluksessa. Kuvitella pitää, sillä tähden tähteä ei näy vieläkään.

Risto Koskensisilta

Valokuva: Risto Koskensisilta